

Szentmártoni mulatság

Képzőművészeti kiállítás, térzene, néptánc, borverseny, borkóstoló a II. Csepel-szigeti szüreti és bornapok eseménysorozata Szigetszentmártonban. Az érdeklődők a Szent Márton Galériában tekinthetik meg a tizenkét amatőr művész munkáit. A csapat öt éve alakult, szabadidejükben kerámiáznak, festenek, grafikáznak, szönek, üvegtárgyakat készítenek. A felsorolt műfajokból ráckevei, szigetújfalui, szigetszentmiklósi és szigetcsépi tárlatuk után most egy hónapon át Szigetszentmárton lakói szemlélhetik meg munkáikat.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Szigetsépi Alkotókör kiállításának megnyitójával kezdődött a II. Csepel-szigeti szüreti és bornapok eseménysorozata Szigetszentmártonban. Az érdeklődők a Szent Márton Galériában tekinthetik meg a tizenkét amatőr művész munkáit. A csapat öt éve alakult, szabadidejükben kerámiáznak, festenek, grafikáznak, szönek, üvegtárgyakat készítenek. A felsorolt műfajokból ráckevei, szigetújfalui, szigetszentmiklósi és szigetcsépi tárlatuk után most egy hónapon át Szigetszentmárton lakói szemlélhetik meg munkáikat.

Ma délután fél kettőtől kerül sor a folklórprogramra, az elmaradhatatlan szüreti felvonulással. A menet a kultúr-háztól tart a Vasút utcán és az Alkotmány utcán át a Telkes utcába. Résztvevői a tököli és a ráckevei lovasegyesületek, a tűzoltó-egyesület, a polgárőrök mellett a szigetszentmiklósi és a szigetszentmártoni néptáncosport, valamint a tápiószecsői néptáncgyűttes. Az általuk előadott magyar, német és horvát táncok csokra igazi látványosságnak ígérkeznek. Az este hatkor kezdődő szüreti bálon ingyen ehetnek-ihatnak a felvonulók.

Vasárnap délután kettőkor térzenétől lesz hangos a művelődési ház környéke. Muzsikál Szigetszentmárton harminkét tagú fúvószenekara, amelynek más jeles zenészek mellett a falu alpolgármestere és kultúrígazgatója is tagja. Fél háromtól indul a II. szigeti borfesztivál. A versenyzők dunaharaszti, tököli, szigetcsépi, ráckevei és helyi borászok, a borkóstoló ingyenes.

Gitárzenekar tetszés szerint

Gitárzenekari koncerttel, könyvbemutatóval, énekszámokkal, szavalattal ünnepli Budakeszi a zene világnapját, hétfő este hatkor az Erkel Ferenc Művelődési Központban. A rendezés zenétől a huszadik századi modern muzsikáig terjed a programban szereplő Ad Libitum Gitárzenekar repertoárja. Az együttes elnevezése egy zenei utasítás, azt jelenti: tetszés szerint, stílszerűen érzékeltetve a fiatalokból álló csapat lendületét. Az öttagú társaság három éve alakult a budakeszi Czövek Erna Zeneiskola növendékeiből, tanáruk, *Kozma László* vezetésével, de most már gyakorlatilag önállóan működnek. Az átíratok nagy részét is ők készítették, az előadott darabok java eredetileg ugyanis kórusmű vagy reneszánsz hangszeregyüttesre komponált szerzemény. Az Ad Libitum fellépett már Budakeszin, Pátyon, Pilisvörösváron.

Ugyancsak az október 1-jei rendezvényen kerül sor *Dalos László* Bánk bán elmondja című, Simándy Józsefről szóló könyvének ünnepélyes bemutatására. Közreműködik *Halmos Eszter* és *Szabó Veronika*, a szegedi Simándy József Énekverseny két helyezettje, zongorán kíséri *Kaposi Gergely*, a Magyar Állami Operaház karnagyja. Verset mond *Simándy Péter*, az elhunyt operaénekes fia. A könyvet öt órától dedikálja *Simándy Hegedűs Judit* és a szerző.

R. V.

Fúvósfesztivál Százhalombattán

MUNKATÁRSUNKTÓL

A hagyományos nemzetközi fúvósfesztivált ebben az évben szeptember 28–30. között rendezik meg Százhalombattán. Szombaton délután három órakor harsan fel a zene a Szent István téren. Előbb Lovran és Rijeka, majd Százhalombatta, végül Katowice zenekarainak produkciójára kerül sor. A térzene a majorette-csoportoknak is lehetőséget teremt a bemutatásra. Délután hat órától gálahangversenyt rendeznek a Barátság Művelődési Központ színháztermében a szegedi fúvósok közreműködésével.

Vasárnap délelőtt tizenegy órától a városrészekben lesz hallható térzene, délután kettőkor kezdődik a polkparti a sósúti zenekar közreműködésével. Egy órával később a Szent István téren közösen muzsikál valamennyi együttes. A látványos mazzoretshow sem marad el. A fúvósfesztivál záróünnepségére este fél hétkor a Barátság Művelődési Központban kerül sor.

Érik a szőlő, hajlik a vessző

A Mezőgazdasági Múzeum kiállítása az őszi munkákról és vigalmakról

Így vigadtak elődeink

Az őszi gazdasági munkák között az egyik legkedveltebb a szüret. Az érett szőlő betakarítását és kiszárolását világszerte mulatságokkal ünneplik. A Mezőgazdasági Múzeum (XIV. Városliget, Vajdahunyad vára) kiállítást rendezett az őszi munkák legfontosabb eseményeiről, szokásairól és hagyományairól. Az október 28-ig látható tárlat kiemelten foglalkozik a szürettel.

A Mezőgazdasági Múzeum őszi munkákat és vigalmakat bemutató kiállítása befejező része annak a négy éve indított sorozatnak, amely a tavasz, a nyár, az ősz és a tél szokásait és hagyományait mutatja be. Az Érik a szőlő című tárlat a gazdasági évet lezáró őszi ünnepekkel, elsősorban a szürettel foglalkozik.

Az ősz a mezőgazdaságban a munka számbavételének, a betakarításnak az időszaka. Ilyenkor a népszokások jelentős része a következő év termésével fog-

lalkozott, a sikert számos mágikus eszközzel próbálták biztosítani. A közmondásokban és a példabeszédekben a kívánságok között elsősorban a bor és a búza szerepelt: Adjon az Isten bort, búzát, békességet. A kiállítás a gazdasági évet lezáró ünnepek szeptembertől novemberig tartó időszakát mutatja be, Szent Mihály havától Szent András haváig. Az időjárásban szerzett évszázados paraszti tapasztalatok alapján a vetésre Szent Mihály hava volt a legalkalmasabb. Ekkor kezdték az állatokat betelepíteni a mezőre a téli szállásra. Számadást készítettek az állatállományról, amit vigadozás és áldomás kísért. A kislefarsang, a lakodalmak őszi időszaka Katalin-napig tartott. Az András-nap az egyik legfontosabb szerelmi varázsló, férjjeszó nap volt. Ekkor kezdődtek a disznóölések és a disznótorok. Az őszi munkák között az egyik legjelentősebb a szüret, amit évszázadok óta szüreti mulatságok kísérnek.

Magyarország a XIII. században csatlakozott Európa bornagyhatalmához, és borászatának hírneve azóta is fennmaradt. A XIV. században az egyik legjelentősebb magyar exportcikk már a bor volt. Királyaink a XIII. századtól kiváltságokkal támogatták a városok bortermelését és kereskedelmét. A középkori Magyarország legismertebb, Európában is híres bora a szerémségi bor volt. A szüretidőt 1948-ig a földesúri jogot képviselő adminisztráció jelölte ki, engedélyük nélkül a dézsmaszedés és a tizedelés kötelezettsége miatt a szüretet senki nem kezdeheti el.

A mulatságokban a bordalok és az ivónóták adtak keretet a borfogyasztásnak. Ivónótáink közül a XVIII. századból fennmaradt a De mit töröm fejemet című dal. A kiállításon a borivás elengedhetetlen kellékei is helyet kaptak: a boroskancsó és a borospoharak.

R. Gy. Zs.

Szögrajzok Óbudán

Cseh Szilvia legújabb munkái a pinceszobákban

Festmények, akvarellek és tárgyak: mindegyikük közös ismertetőjele, hogy valamilyen formában, fába vagy vászonba verve, illetve megfestve megjelenik egy, esetleg sok szög. Cseh Szilvia kiállítása október 7-ig látható Óbudán, a Zichy-kastély pinceszobájában (III., Fő tér 1.).

Cseh Szilvia monokróm festőként indult: néhány most kiállított alkotásán szintén visszaköszönnek az egységes színmezők. Ezen a tárlaton az elmúlt három év terméséből válogatva mindenféle szögekkel kapcsolatos munkái láthatóak. Van, ahol egész portrét készített sok-sok apró szögből. Az arc, a szemek körvonalát ebből rakta ki – falemezbe kalapálta. Máskor lírai tájképet ábrázoló akvarellbe, a hegyek csúcsai mögé egyenes horizontot vagy inkább szigorú kerítést festett tízes szögekből. Ezeket a grafikákat, ahogy a címek is utalnak rá (Tökéletes fa, Tökéletes táj), az organikus formákat igyekszik kiegyenesíteni a szögsorral. Mint mondja, így a szem, a tudat nem a természet tökéletlenségeit, hanem valamilyen geometrikus, tökéletes rendet lát a képeken. A festő egyáltalán nem ragaszkodott a táblakép műfajához: festmények és grafikák mellett tárgyakat is kiállított. Ezek: fából készült könyvek, vastag lapjuk egy-egy falemez, amelybe a Braille-írásához hasonló szögfejekkel rajzolt betűk vagy egész ábrák, rajzok jelennek meg. Utalás arra, hogy minden szöveg sajátos és különböző szempontból értelmezünk, félreérthetünk. Beszédesebb a művek címadása: sorra felbukkan Mondrian, Seurat vagy Leonardo neve. A Nagyítás című kép végtelenül puritán olajfestmény, a fehér vásznon Seurat neve olvasható szögekből kirakva. Az apró fémkörökből összeálló név utalás Seurat pointilista, apró színpöttyökből álló festészeti stílusára, elméletére. Ezek a nevek egyrészt olyan alkotóké, akik a művészettörténetben egyfajta kánont, fontos művészeti rendszert alkottak, másrészt Cseh Szilvia azért választotta éppen őket, mert hatásukat lényegesnek tartja munkájában. A Leonardo lovat

Szögportré

rajzol Mondrian festményébe című művében a jellegzetes, téglalapokból álló absztrakt Mondrian-kompozícióba belerajzolta Leonardo híres ágaskodó, kiscsavarodott testű lóról készült tanulmányát. Megjelennek a szögek is: a négyzetek vastag fekete határoló vonalait ezekkel helyettesítette. Leonardo szépséges mosolyú Madonnája vagy kéztanulmánya alumíniumkeretben és apró szögekkel kiverve teljesen átalakul, ezek az idézetek, vagy ahogy Cseh Szil-

via nevezi őket, átírások mai környezetbe helyezve aktualizálódnak. A szögbetevés monoton, ismétlődő mozdulatai maguk is ritussá, rendszerré válnak, hasonlóan a három festő elméletéhez. Emellett a szögek minden dekoratív, tetszetős hatást megszüntetnek azzal, hogy sok helyen átrepesztik a fát, durván felsértik a vásznat: drasztikus és kitörölhetetlen nyomokat hagynak a felületen.

Szigethy Anna

PALETTA

GYEREKSZOMBAT és kézműves-foglalkozás lesz az Iparművészeti Múzeumban (IX., Üllői út 33–37.). A témát a szeptember 30-ig látogatható Gödöllői művésztalálkozó időszerű kiállítása adja. A gyerekek a feladatok előtt rövid tárlatvezetéssel megismerkedhetnek azokkal a játékokkal, mesekönyv-illusztrációkkal, grafikákkal, amelyeket a művésztalálkozó élő gyerekek részére művész szülei készítek.

SZENT-GYÖRGYI MIKLÓS (Nikolaus von Georgi) festőművész Kozmikus terek című kiállítását Szigethy András író, újságíró nyitja meg hétfő délután öt órakor a Szinyei Szalonban (VI., Szinyei Merse utca 2.). A tárlat, amelyet Sinkovics Péter művészettörténész rendezett, hétköznap délután egy és hat óra között tekinthető meg.

SZÍNHÁZMŰSOR

SZ: Szombat, V: Vasárnap

Buda Stage: SZ: Bonbon matiné (11 – Kuka bérl., 1. ea.), „Shakespeare Összes Rövidítve (8) V: Évadnyitó gála (8 – Földessy Margit stúdiós növendékeinek ea.). Budapesti Kamaraszínház a Tivoliiban: V: Az ügynök halála (7). Budapesti Operettszínház: SZ: Funny Girl (3, 7-kor bemutató ea.), V: Funny Girl (3, 7-kor Premier-bérl.). Kolibri Színház: SZ: Hőfőherke és a hét törpe (3). V: Hőfőherke és a hét törpe (10). Kolibri Fészek: SZ: Hétkrajcáros mese (8) (11). Komédióm Színház: V: Levente Péter Varázsló színháza (11). Magyar Állami Operaház: SZ: Turandot (7). V: Carmen (7). Madách Színház: SZ-V: Nyomorultak (3, 7). Madách Kamara Színház: SZ-V: Mi új-ság, múlt század? (7 – Bem. ea.). Merlin Színház: SZ: Frank McGuinness Someone Who'll Watchover Me (este 10). V: The Complete Works of William Shakespeare (7). MU Színház: SZ-V: Csúcs és hang (7). Pesti Magyar Színház: SZ: István, a király (7). V: La Mancha lovagja (7). Piccolo Színház: SZ: Utazás nékimmel (7 – Bem. ea.). Radnóti Színház: SZ: Málánéni (7). V: Rokonok (7). Stúdió K Színház: SZ: Marcello és Camillo (8) (8). Székény Színház: SZ: MayFly (este 9). Thália Színház: SZ: Mámor (7). Thália Színház Új Stúdió: SZ: L'aigle noir (8) (8) – Szilágyi Enikő szanzonestje). V: Az ötödik Sally (8) – a P'art ea.). Thália Színház Régi Stúdió: SZ-V: A kopasz énekesnő (8) (8) – a Bolygó Kultusz Motel ea.). Pesti Színház: SZ: Köveket a zsebében (7). V: Tötek (7). Új Színház: SZ: A mizantrop (7). V: Éjjeli menedékhely (7).

Bonbon matinék

Matinésorozat kezdődik ma délelőtt az International Buda Stage-ben (IBS). A Bonbon matinékra szüleikkel együtt várnak minden négy és tizenkét év közötti, zenét és táncot kedvelő gyereket.

Lukácskői Győző szervező-műsorvezető a tévé elől szeretné elcsalogatni a nagyövodásokat és a kisiskolásokat szombat délelőttönként, hogy előben is meghallgathassák a korosztályuknak játszó legnépszerűbb zenészeket: *Halász Juditot*, *Gryllus Vilmost*, a *Kalácska Együttest* és a *100 Folk Celsius*. A rendezvénysorozat huszonöt matinéből áll, ezekre öt előadásra szóló bérlet váltható. Mindegyik bérlet típusban szerepel egy koncert, valamint táncmulás és hangszerekről szóló vetélkedő is, ahol minden jó választ bonbonnal jutalmaznak.

Ma délelőtt tizenegykor a Vasas Művészegyüttes zenél az IBS-ben (II., Törökványos u. 2–4.) a Cizmás Pindur című Bonbon matiné.

D. V. G.

Új népzene

MUNKATÁRSUNKTÓL

Csúcs és Hang címmel koncertsorozatot rendeznek a hét végén a budai Várban, a MU Színházban és a Fonó Budai Zeneházban – az úgynevezett új népzene svájci és osztrák képviselőinek fellépésével.

A nyolcvanas évek közepén kialakult mozgalom elutasítja a turistafolklori képletszövegű, a romantikus sztereotípiákat. Képviselei hagyományos hangszereket szólaltatnak meg (alpesi kürt, cimbalom, doromb), és olyan ősi énektechnikákat alkalmaznak, mint a felhangéneklés és a jódl. Amit művelnek, nem a népi hagyományok és az archaikus formák reprodukciója, hanem a személyes tapasztalatból, kutatásból, kísérletezésből fakadó improvizáció: a népzene elemét dzsesszel, rapplal és más stílusokkal elegyítik. Az eredmény etnikus bázison alapuló kortárs zenének nevezhető el.

A műfaj legkiemelkedőbb képviselői lépnek színpadra ma és holnap. Este hét órakor a MU Színházban az Ensemble Inflagranti és a Mytha együttes muzsikál, amit este tíz órakor a Többer/Lincke/Lanner trió műsora követ a Fonóban.

A Mytha holnap délelben a Várban, a trió pedig este hét órakor a MU-ban várja a zene szerelmeseit.